

Sosiaali- ja
terveyden-
huollon
yhteiset
palvelut, tiedot
ja asiakirjat

Kommentointi- tilaisuus 25.11.2025

Terveiden ja
hyvinvoinnin laitos
24.11.2025

Tervetuloa ja tilaisuuden ohjeet

24.11.2025

Tilaisuuden aiheet

- Sote-yhteisten palvelujen tunnistaminen
- Sote-yhteinen kirjaaminen ja asiakirjat
- Sote-yhteisten tietojen tallentamisen tulevaisuuden tavoitetila
- Vaikutukset asiakas- ja potilastietojärjestelmäkehitykseen
- Lainsäädännön kokonaisuus ja reunaehdot
- Yhteenveto vaihtoehtoista ja kehittämisen vaiheistuksesta

24.11.2025

**Selvitystä on
mahdollista
kommentoida
9.12.2025 klo 12 asti
Webropol-lomakkeella**

Tilaisuuden ohjelma:

12.00 Projektin tausta ja kokonaisuus

- Nykytilan haasteet ja projektin tavoitteet Anna Sandberg (STM)
- Skenaariot ja tulevaisuuskuva Jatta Kivelä ja Antero Lehmuskoski (THL)
- Lainsäädännön kokonaisuus ja reunaehdot Heli Geitlin (THL)

12.40 Sote-yhteisten palvelujen tunnistaminen Antero Lehmuskoski (THL)

- kommentointi

13.00 Sote-yhteinen kirjaaminen ja asiakirjat Antero Lehmuskoski (THL)

- kommentointi

13.20 Lyhyt tauko

13.25 Sote-yhteisten tietojen tallentaminen ja vaikutukset asiakas- ja potilastietojärjestelmäkehitykseen Jatta Kivelä (THL)

- kommentointi

13.45 Kehittämisen vaiheistus Jatta Kivelä ja Antero Lehmuskoski (THL)

13.55 Loppuyhteenveto Erja Ailio (THL)

24.11.2025

Nykytilan haasteet ja projektin tavoitteet

Anna Sandberg, STM

24.11.2025

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyn kehittäminen

Anna Sandberg, erityisasiantuntija

25.11.2025

Sote-yhteisten asiakirjojen kirjaamisen ja tallentamisen
kommentointitilaisuus

Asiakastietojen käsittelyn kehittäminen

- Asiakastietolaki tuli voimaan 1.1.2024, sisältäen muutoksia sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonsaantioikeuksiin ja kirjaamiseen
 - Kirjaaminen sote-yhteisissä palveluissa ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyössä
 - Tiedonsaanti- ja käyttöoikeudet sote-yhteisissä palveluissa
 - Tiedonsaantioikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä luovutusluvan perusteella
 - Jos asiakas ei pysty päättämään luovutusluvan antamisesta, tiedonsaantioikeus lain nojalla
 - Toimeenpano vielä kesken siirtymäsäännösten mukaisesti
- Tunnistettuja kehityskohteita ja hallitusohjelman tavoitteita
 - Sote-yhteisten tietojen ja asiakirjojen kirjaaminen, päällekkäisen kirjaamisen vähentäminen
 - Tiedonkulun parantaminen entisestään sosiaali- ja terveydenhuollon välillä
 - Tiedonsaantioikeus lain perusteella muutoinkin kuin yhteisissä palveluissa (hyvinvointialueilla)

Tiedonkulku sosiaali- ja terveydenhuollon välillä

* Toimeenpano vaiheistettu siirtymäsäännöksin niin, että viimeisenä toteutettava Kanta-palveluihin sosiaalihuollon palvelunantajanoikeus lääkemääräystietoihin viimeistään 11/2027

Skenaariot ja tulevaisuuskuva

Antero Lehmuskoski, THL ja Jatta Kivelä, THL

24.11.2025

Konseptoinnissa tavoitteena on luoda tulevaisuuskuva, jossa...

- Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen toiminta on selkeää ja jäsentynyttä sekä ammattilaisille että asiakkaille
- Sote-yhteiset asiakastiedot kirjataan ja tallennetaan vain kertaalleen
- Sote-yhteisille asiakastiedoille on olemassa tarkoituksenmukaiset asiakirjarakenteet
- Sote-yhteiset asiakastiedot ovat tarpeen mukaan käytettävissä aina siellä missä asiakas saa sosiaali- ja terveyspalveluja

24.11.2025

Skenaariot

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisten **palvelujen** tunnistaminen

P1 Asiakkaan sote-palvelupolku

P2 Sote-yhteinen palvelu

Sote-yhteinen kirjaaminen ja **asiakirjat**

A1 Nykyiset asiakirjarakenteet

A2 Sote-yhteiset asiakirjarakenteet

Sote-yhteisten tietojen **tallentaminen** ja tiedon ensisijainen käyttö

T1 Kaksi rekisteriä

T2 Kolme rekisteriä

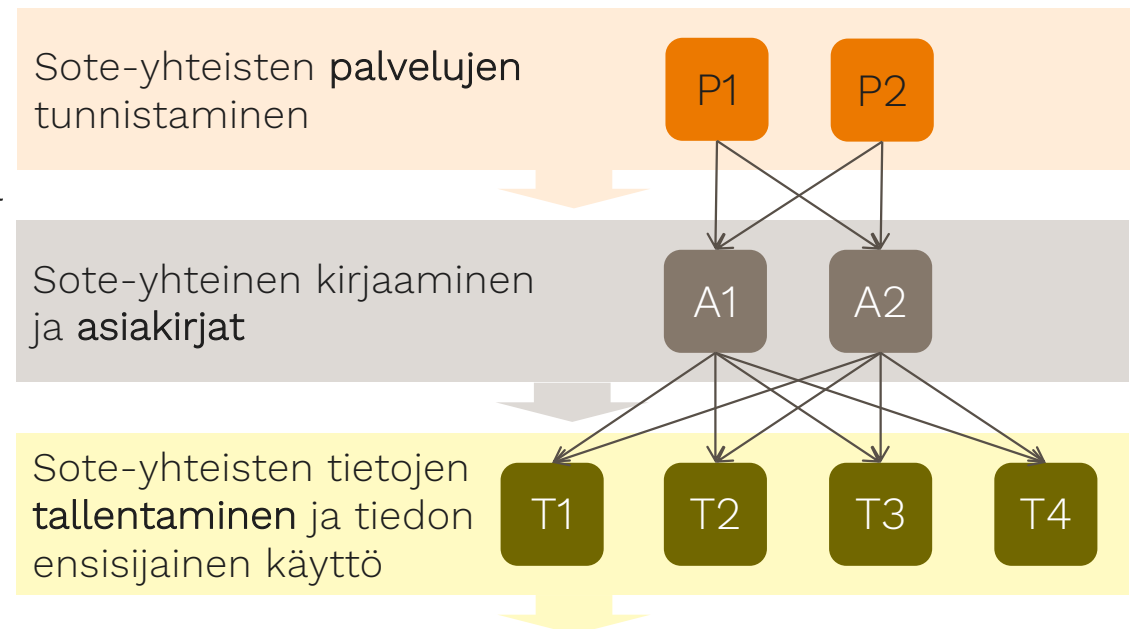
T3 Yksi rekisteri

T4 "On vain tietoa"

Sote-yhteisen kirjaamisen tulevaisuuskuva

- Tulevaisuuskuva muodostetaan palveluja, asiakirjoja ja tallentamista koskevien skenaarioiden pohjalta
- Ehdotettava tulevaisuuskuva vaikuttaa esimerkiksi
 - lainsäädännön,
 - palvelutuotannon,
 - kirjaamiskäytänteiden,
 - asiakirjarakenteiden,
 - henkilörekisterien,
 - asiakas- ja potilastietojärjestelmien ja
 - Kanta-palvelujen kehittämiseen

Tarvittavat muutokset ja kehittämisen vaiheistus

Lainsäädännön kokonaisuus ja reunaehdot

Heli Geitlin, THL ja Tuomas Meriruoho, Kela

Keskeisiä säädöksiä

- [EU:n yleinen tietosuoja-asetus](#)
- [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä](#)
- [Sosiaalihuoltolaki, terveydenhuoltolaki](#)
- [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä \(asiakastietolaki\)](#)
- [Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä \(asiakastietoasetus\)](#)

Tietosuoja-asetus ja käyttötarkoitussidonnaisuus

- Tietosuoja-asetus edellyttää, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuojaperiaatteita.
- Yksi keskeisimmistä on käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate.
- Sosiaali- ja terveydenhuollossa on lähtökohtaisesti eri käyttötarkoitukset:
 - Sotessa käsittelyn tarkoitukset perustuvat pääsääntöisesti lakiin, jolloin käyttötarkoitukset on määritelty palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevien velvollisuuksien kautta.

Sote-palvelujen yhteensovittaminen

- Sosiaali- ja terveydenhuollon substanssilainsäädännössä (mm. sote-järjestämislaki, terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki) on säädetty sosiaali- ja terveystalvelujen yhteensovittamisesta hyvinvointialueilla ja sote-yhteisistä palveluista.
 - Näissä ei kuitenkaan tarkemmin säädetä, mitä palveluita voidaan toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisinä palveluina.

Asiakastietojen kirjaaminen sote-yhteisessä palvelussa

- Asiakastietolain 46 §:ssä säädetään asiakastietojen kirjaamisesta sote-yhteisessä palvelussa.
 - Sote-yhteisessä palvelussa voidaan laatia yhteinen palvelutarpeen arvio, asiakassuunnitelma sekä muita tarpeellisia asiakirjoja, ja ne tallennetaan tarpeellisessa laajuudessa sekä sosiaalihuollon asiakasrekisteriin että potilasrekisteriin.
- Nykysäätelyn perusteella ei kuitenkaan ole aidosti yhteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasasiakirjoja, koska tiedot on tallennettava tarvittavassa laajuudessa sekä potilastietoihin että sosiaalihuollon asiakastietoihin.

Tiedonsaantioikeus sote-yhteisessä palvelussa

- Asiakastietolain 53 §:n 1 momentin mukaan sosiaali- terveydenhuollon yhteistä palvelua sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteessä toteutettaessa palvelun toteuttamiseen osallistuvilla henkilöillä on oikeus saada ja käyttää palvelun toteuttamisen kannalta välttämättömiä asiakastietoja.
- HE 246/2022: Yhteisesti toteutettavissa palveluissa asiakastietojen käsittelyllä on yhteinen käyttötarkoitus, joten yhteisen palvelun toteuttamiseen toimipisteessä osallistuvalla henkilöllä on oikeus saada ja käyttää yhteisen palvelun toteuttamisen kannalta välttämättömiä asiakastietoja.
 - Laissa tai sen esitöissä ei kuitenkaan tarkemmin määritellä mitä sote-yhteiset palvelut ovat ja mikä on perusteluissa tarkoitettu yhteinen käyttötarkoitus.

Sote-yhteisen palvelun määritelmä

- Asiakastietoasetuksen 2 §:n mukaan yhteisellä palvelulla tarkoitetaan palvelua, joka sisältää sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain mukaisesti sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon palvelua sekä yksityisen palvelunantajan toteuttamaa palvelua, joka sisältää valvontalaissa tarkoitettua sosiaalipalvelua ja terveystalvvelua.
- Yhteisessä palvelussa asiakas saa sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon palvelua, jolloin noudatetaan sekä asiakaslakia että potilaslakia. Asiakas on sekä sosiaalihuollon asiakkaan että potilaan asemassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rekisterit

- Asiakastietolain 18 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasrekistereistä, mm.:
 - Palveluntarjoajan potilasasiakirjat reseptikeskukseen tallennettavia lääkemääräyksiä ja muita lääkehoitoon liittyviä merkintöjä lukuun ottamatta tallennetaan potilasrekisteriin ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjat tallennetaan sosiaalihuollon asiakasrekisteriin.

Eräitä lausuntoja

- Asiaa koskevia lausuntoja, esim.:
 - [Tietosuoja-valtuutetun lausunto](#) (v. 2020): ”--- vaikka tällaisia yhteisiä käyttötarkoituksia voidaan tunnistaa joidenkin palveluiden osalta, sekä sosiaali- että terveydenhuollon piiriin kuuluu kuitenkin myös sellaisia palveluja, jotka toimivat toisistaan täysin erillisinä, eikä yhteistä käyttötarkoitusta voida sen vuoksi tunnistaa.”
 - [Tietosuoja-valtuutetun lausunto perustuslakivaliokunnalle](#) (v. 2019)
- Muita selvityksiä, esim.:
 - AKUSTI-foorumin, Oy Apotti Ab:n, Aster-projektin ja UNA Oy:n asianajotoimistolta tilaama selvitys ["Potilas- ja asiakastietojen käsittely yleisen tietosuoja-asetuksen valossa"](#) (v. 2021)

Sote-yhteisten palvelujen tunnistaminen

Skenaariot P1 ja P2

Missä kontekstissa voidaan kirjata sote-yhteisiä asiakastietoja?

24.11.2025

22

Sote-yhteiset palvelut – nykytila

- Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisellä palvelulla tarkoitetaan palvelua, joka sisältää sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon palvelua
- Ei ole sääntelyä eikä valtakunnallista linjausta siitä, mitkä ovat sote-yhteisiä palveluja
- Osa hyvinvointialueista on tehnyt päätöksen siitä, mitkä palvelut järjestetään sote-yhteisinä
- Sote-yhteisen palvelun antaminen edellyttää, että palveluyksikkö on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon yksikkö

24.11.2025

2 a § ([29.12.2022/1280](#))

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisesti toteutetuissa palveluissa tai kun asiakas muutoin tarvitsee sekä sosiaali- että terveydenhuollon palveluja on sovellettava tämän lain säännöksiä tuen tarpeita vastaavien sosiaalihuollon palvelujen antamisesta ja terveydenhuoltolain ([1326/2010](#)) säännöksiä lääketieteellisen tarpeen mukaisen terveyden- ja sairaanhoidon antamisesta.

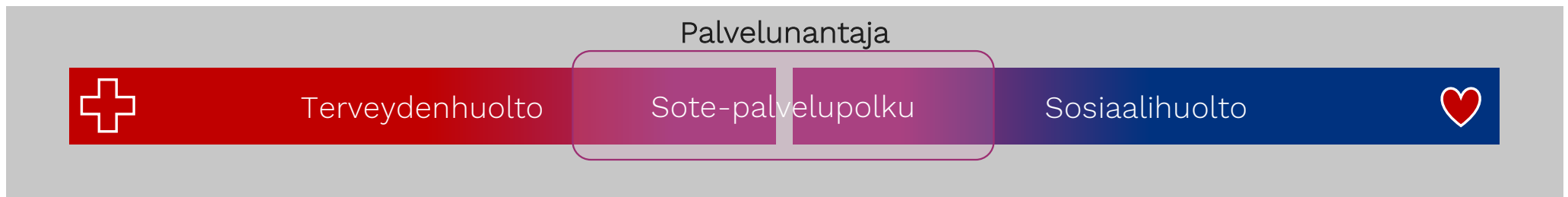
Yhteistyövelvoitteen tasot säädöksissä

PALVELUINTEGRAATION TASO

Yhteistyövelvoite laissa	Esimerkkejä
palvelu sisältää sekä sosiaalipalvelun että terveyspalvelun (6)	kotihoito, vaativa moniammatillinen tuki, erityinen huolenpito lastensuojelussa
palvelu toteutetaan monialaisesti (5)	kasvatus- ja perheneuvonta, (kuntouttava suljettu laitospalvelu)
sosiaalihuollossa on käytettävissä terveydenhuollon asiantuntemusta ja huolehditaan, että asiakas saa tarvitsemansa terveyspalvelut (4)	ympäri vuorokautinen palveluasuminen, lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja lastensuojelun asiantuntijaryhmän työ
yhteensovitetut sosiaali- ja terveyspalvelut (3)	mielenterveystyö ja mielenterveyden hoito, menetelmällinen psykososiaalinen tuki ja hoito, vammaisen henkilön asumisen tuki
sosiaali- ja terveyspalvelut muodostavat toimivan ja tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden (2)	päihdehoito ja päihde- ja riippuvuustyö
yhteistyövelvollisuus, osallistuminen yhteistyöhön pyydettyäessä (1)	neuvonta ja ohjaus, palvelutarpeen arviointi, vammaisen henkilön valmennus, ensihoitopalvelu, terveyspäivystys ja sosiaalipäivystys

P1: Asiakkaan sote-palvelupolku

- Asiakaslähtöinen lähestymistapa
- Tunnistetaan asiakkaan hoidon ja tuen tarpeiden kokonaisuudet, joissa tarvitaan tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä
- Palvelupolku on suunnitelmallinen kokonaisuus, joka voi sisältää sosiaalipalveluja, terveystalveluja ja sote-yhteisiä palveluja (tunnistettava)
- Sote-yhteisiä asiakastietoja voidaan kirjata koko sote-palvelupolun keston ajan

Palvelupolun määritelmä

palvelupolku

asiakkaan palvelutarpeeseen perustuva suunnitelmallinen, yksilöllisesti toteutettava ja vaiheittain etenevä kokonaisuus, joka koostuu useista eri palveluista tai palveluprosesseista

Palvelupolkuun kuuluvien palvelujen ohjaukselle ja seurannalle tulee nimetä vastuutaho, ja kaikkien palveluprosesseihin osallistuvien asiantuntijoiden ja ammattihenkilöiden tulee olla tietoisia yhteistyön ja tiedonkulun tarpeista. Palveluprosessilla tarkoitetaan yhteen tai useampaan palveluun tai muuhun tukeen liittyvää suunnitelmallista toimintosarjaa. Eri toimijoilla on erilaisia palveluprosesseja, mutta yleensä niihin kuuluu asian vireilletulo, palvelutarpeen arviointi, asiakkuuden suunnittelu, palvelun järjestäminen, palvelun toteutus ja palvelun arviointi.

Lähde: [Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen keskeiset käsitteet](#)

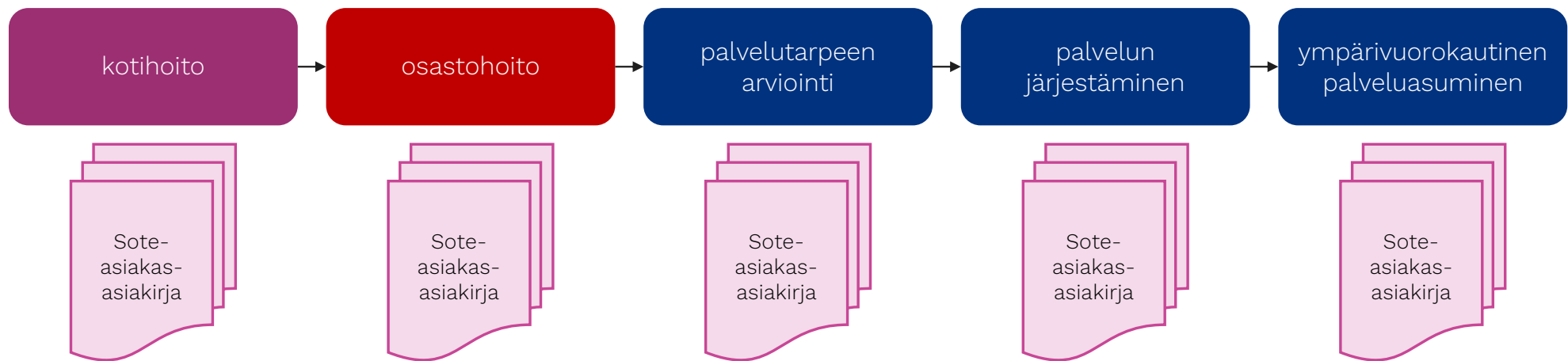
Esimerkkejä sote-palvelupolkua edellyttävistä tuen tarpeista

- läkkään henkilön hoidon ja huolenpidon tarve
- Vammaisen henkilön monialaisen tuen tarve
- Kehitysvammaisen henkilön ympärivuorokautisen hoidon ja huolenpidon tarve
- Päihteiden ongelmakäyttäjän hoidon ja kuntoutuksen tarve
- Mielenterveyskuntoutujan asumispalvelujen ja psykiatrisen hoidon tarve
- Lapsen tai nuoren lastensuojelullisen tuen ja psykiatrisen hoidon yhteensovittamisen tarve

Esimerkki sote-palvelupolusta

Maire on **kotihoidon** asiakas. Hän siirtyy **osastohoitoon** yleistilan heikkenemisen vuoksi. Hoitohenkilökunnalla herää huoli siitä, pärjääkö Maire enää kotona kotihoidon tuella. Yhteistyössä selvitetään, mitä vaihtoehtoja nykyiselle asumismuodolle on. Palveluissa kirjattavat asiakastiedot ovat osa Mairen sote-palvelupolkua, jossa **kirjataan sote-yhteisiä asiakastietoja**. **Palvelutarpeen arvioinnin** jälkeen Mairelle **päätetään järjestää ympärivuorokautista palveluasumista**.

P1: SWOT

Skenaario P1

Vahvuudet

- Asiakkaan elämäntilanteen ja yksilöllisten hoidon ja tuen tarpeiden huomioiminen
- Jäsentää sote-yhteisen kirjaamisen mahdollisuutta koko asiakkaan palvelupolun ajan
- Mahdollistaa sote-tietojen eheyden asiakasprosessissa

Heikkoudet

- Rajanveto sote-palvelupolun tarpeesta voi olla vaikeaa

Mahdollisuudet

- Asiakkaan sote-palvelupolun lisäksi on mahdollisuus kehittää sote-yhteisiä palveluja, joita palvelupolkuun sisältyy

Uhat

- Jos sote-palvelupolun tarpeen tunnusmerkit ovat epäselvät, ei saada vertailukelpoista tietoa
- Jos sote-palvelupolun määrittely jää epäselväksi, voi syntyä hyvin erilaisia tulkintoja siitä, milloin voidaan kirjata sote-asiakastietoja

24.11.2025

29

P2: Integroidut sote-palvelut

Palvelunantaja

Terveyspalvelu

Sote-yhteinen palvelu

Sosiaalipalvelu

- Palvelulähtöinen lähestymistapa
- Määritellään kriteerit sote-yhteisinä annettavien palvelujen tunnistamiselle
- Tunnistetaan ja nimetään palvelut, jotka ovat aidosti sote-yhteisiä
- Integroiduissa sote-palveluissa kirjataan sote-yhteisiä asiakastietoja

Sote-yhteisen palvelun määrittelyä?

1. Kyse on yhdestä integroidusta palvelusta, ei kahdesta eri palvelusta
2. Palvelu sisältää sekä terveydenhuoltoon että sosiaalihuoltoon kuuluvia tehtäviä
3. Palvelu toteutetaan yhdessä palveluyksikössä (ja toimipisteessä?)
4. Palveluyksikössä on sekä sosiaali- että terveydenhuollon ammatillista osaamista

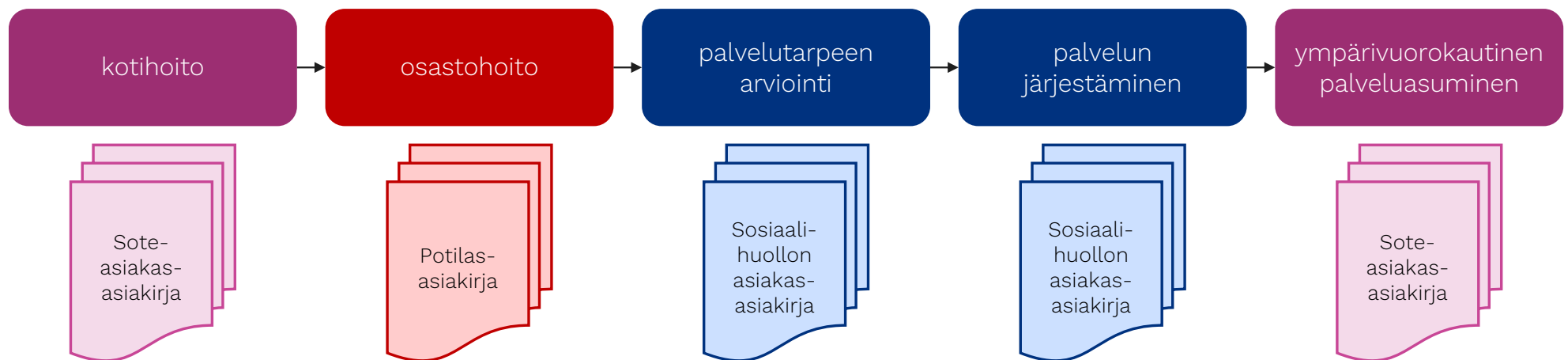
Nykyisten säädösten ja määrittelyjen mukaan edellytetään, että

1. Palveluyksikkö on rekisteröity sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon yksiköksi
2. Jos kyse on yksityisestä palveluntuottajasta, kirjaamiseen tarvitaan sekä sosiaalihuollon rekisterinkäyttöoikeus että terveydenhuollon ostopalvelun valtuutus

Esimerkki integroiduista sote-palveluista

Maire saa **kotihoitoa**, joka on sote-yhteinen palvelu. Yleistilan heikkenemisen johdosta hänet otetaan sairaalaan **osastohoitoon**. Osastohoidon aikana selvitetään ympärivuorokautisen palveluasumisen mahdollisuutta. Sosiaalityöntekijä **arvioi palvelutarpeen** ja laatii **palvelupäätöksen**. Osastojakson jälkeen Maire siirtyy ympärivuorokautiseen palveluasumiseen.

Integroidut sote-palvelut?

Skenaario P2

PALVELUINTEGRAATION TASO

Yhteistyövelvoite laissa	Esimerkkejä
palvelu sisältää sekä sosiaalipalvelun että terveyspalvelun (6)	kotihoito, vaativa moniammatillinen tuki, erityinen huolenpito lastensuojelussa
palvelu toteutetaan monialaisesti (5)	kasvatus- ja perheneuvonta, (kuntouttava suljettu laitospalvelu)
sosiaalihuollossa on käytettävissä terveydenhuollon asiantuntemusta ja huolehditaan, että asiakas saa tarvitsemansa terveyspalvelut (4)	ympäri vuorokautinen palveluasuminen, lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja lastensuojelun asiantuntijaryhmän työ
yhteensovitettut sosiaali- ja terveyspalvelut (3)	mielenterveystyö ja mielenterveyden hoito, menetelmällinen psykososiaalinen tuki ja hoito, vamman henkilön asumisen tuki
sosiaali- ja terveyspalvelut muodostavat toimivan ja tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden (2)	päihdehoito ja päihde- ja riippuvuustyö
yhteistyövelvollisuus, osallistuminen yhteistyöhön pyydettyäessä (1)	neuvonta ja ohjaus, palvelutarpeen arviointi, vamman henkilön valmennus, ensihoitopalvelu, terveyspäivystys ja sosiaalipäivystys

P2: SWOT

Skenaario P2

Vahvuudet

- Sote-yhteiset palvelut tunnistetaan ja nimetään yhdenmukaisin perustein
- Yhdenmukaistaa sote-palvelutuotantoa eri alueilla
- Ammattilaisen näkökulmasta selkeä

Heikkoudet

- Ei tuo samalla tavoin näkyviin muuta sote-yhteistyötä asiakastyön prosessissa
- Epäyhtenäinen lainsäädäntö vaikeuttaa sote-yhteisten palvelujen tunnistamista
- Ei yhtä asiakaslähtöinen malli

Mahdollisuudet

- Tarjoaa pohjan kehittää sote-yhteisiä palveluja monialaisesti kohti integroitua sotea
- Mahdollistaa tietotuotannon sote-yhteisistä palveluista
- Substanssilakien uudistamisen yhteydessä voisi säätää sote-yhteisistä palveluista

Uhat

- Jos sote-palvelut tunnistetaan eri tavoin eri alueilla, yhtenäistä tietotuotantoa ei saada
- Sote-yhteisille palveluille ei saada riittävää tukea substanssilainsäädäntöön

24.11.2025

34

Sote-yhteinen kirjaaminen ja asiakirjat

Skenaariot A1 ja A2

Miten sote-yhteiset asiakasasiakirjat muodostetaan?

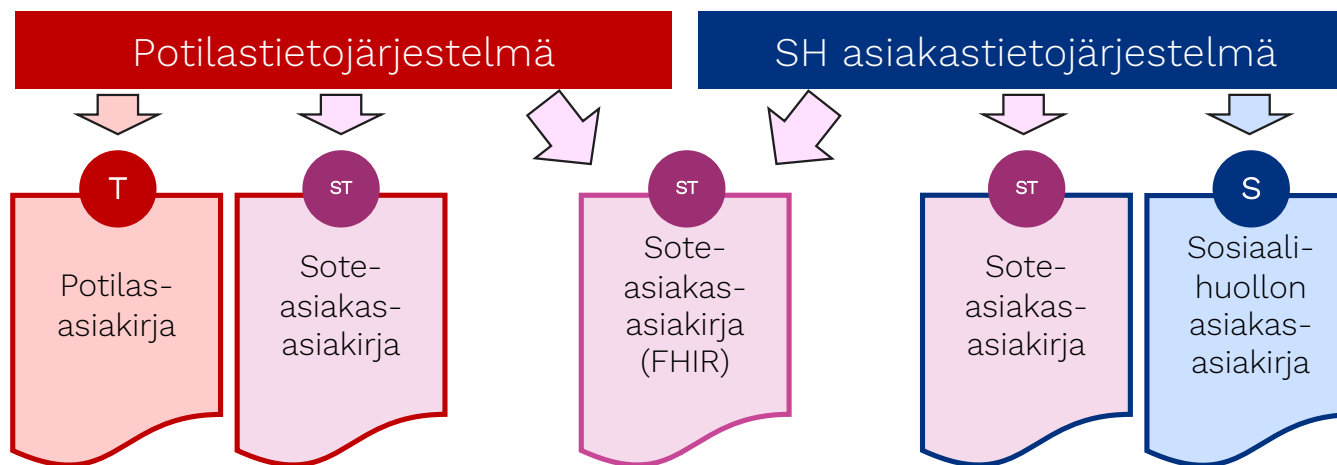
24.11.2025

35

Sote-yhteinen kirjaaminen ja asiakirjarakenteet – nykytila

- Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyössä on lain mukaan mahdollisuus laatia sote-yhteisiä asiakirjoja, kuten palvelutarpeen arvioita, suunnitelmia ja kertomusmerkintöjä
- Sote-asiakirjoille ei kuitenkaan ole yhteisiä asiakirjarakenteita, lukuun ottamatta toimintakykyasiakirjoja, eikä niille ole yhteistä tallennuspaikkaa
- Aiemmin säädettiin ”sosiaalihuollon potilastietojen” käsittelystä, ja edelleen on erilaisia käsityksiä sote-rajapinnalla tapahtuvan työn kirjaamisesta

A1: Nykyiset asiakirjarakenteet

Skenaario A1

Potilasasiakirjarakenne

Sote-asiakirjarakenne

SH asiakirjarakenne

- Hyödynnetään nykyisiä potilas- ja asiakasasiakirjarakenteita
- Sote-yhteiset asiakastiedot kirjataan vain kertaalleen
- Rakenne valitaan kirjattavan tietosisällön ja tietojärjestelmän kyvykkyyden mukaan
- Lisätään metatieto, joka kertoo, onko kyse sote-yhteisestä asiakasasiakirjasta

A1: SWOT

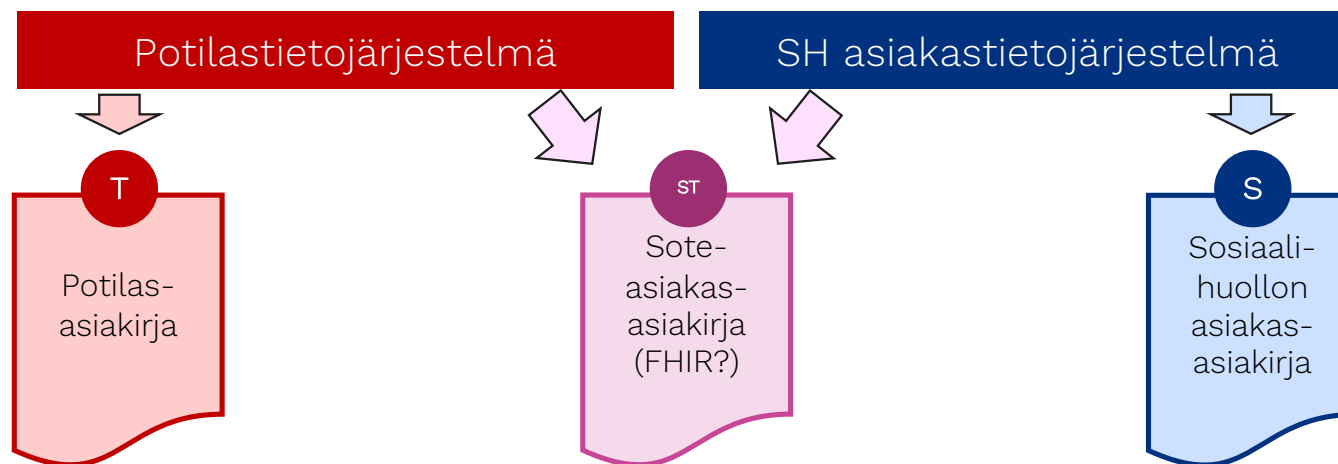
Skenaario A1

Vahvuudet	Heikkoudet
Sote-yhteiseen kirjaamiseen voidaan hyödyntää jo olemassa olevia tietorakenteita	- Tietorakenteet eivät täysin vastaa monialaisen kirjaamisen tarpeisiin - Sote-yhteisten asiakastietojen käsittely toimialarajan yli asiakas- ja potilastietojärjestelmillä - Ammattilaisen on tunnettava enemmän tietorakenteita
Mahdollisuudet	Uhat
Sote-yhteisiä asiakirjarakenteita on mahdollisuus kehittää vähitellen	Sote-yhteisten asiakirjojen tietomallin ja teknisen rakenteen hajautumisen vaikutukset yhteentoimivuuteen

24.11.2025

A2: Sote-asiakirjarakenteet

Potilasasiakirjarakenne

Sote-asiakirjarakenne

SH asiakirjarakenne

- Kaikkien sote-yhteisten asiakastietojen kirjaamiseen määritellään sote-yhteiset asiakirjarakenteet
- Sote-yhteisiä asiakirjoja tulee voida laatia kaikilla APTJ:illä samojen tietorakennemäärittelyjen mukaisesti

A2: SWOT

Skenaario A2

Vahvuudet

- Tietorakenteet määritellään vastaamaan tarkoin sote-yhteisiin tarpeisiin
- Yksi tietomalli ja tekninen rakenne sote-yhteisille asiakastiedoille
- Sote-asiakastietojen käsittely kaikilla asiakas- ja potilastietojärjestelmillä

Heikkoudet

- Sote-yhteisten asiakirjarakenteiden määrittely on iso työ

Mahdollisuudet

- Suunta kohti koko soten yhteistä asiakastietomallia ja asiakirjojen teknistä rakennetta

Uhat

- Sote-yhteisten asiakirjojen määrittelyn ja toimeenpanon suuri työmäärä vie muutoksen kauas tulevaisuuteen

24.11.2025

40

Tauko

5 min.

24.11.2025

Sote-yhteisten tietojen tallentaminen ja vaikutukset APTJ- kehitykseen

Skenaariot T1, T2, T3 ja T4

Erityiskysymykset, joita vasten skenaarioita tulee peilata

24.11.2025

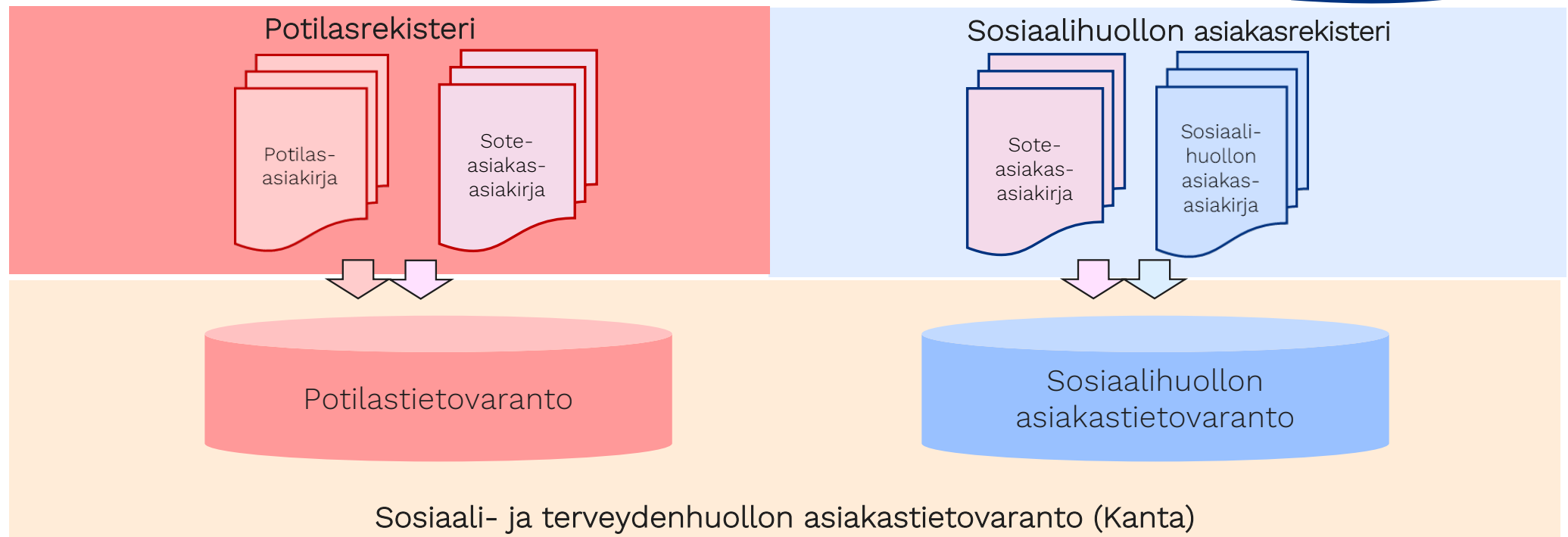
42

Sote-yhteisten tietojen tallentaminen - nykytila

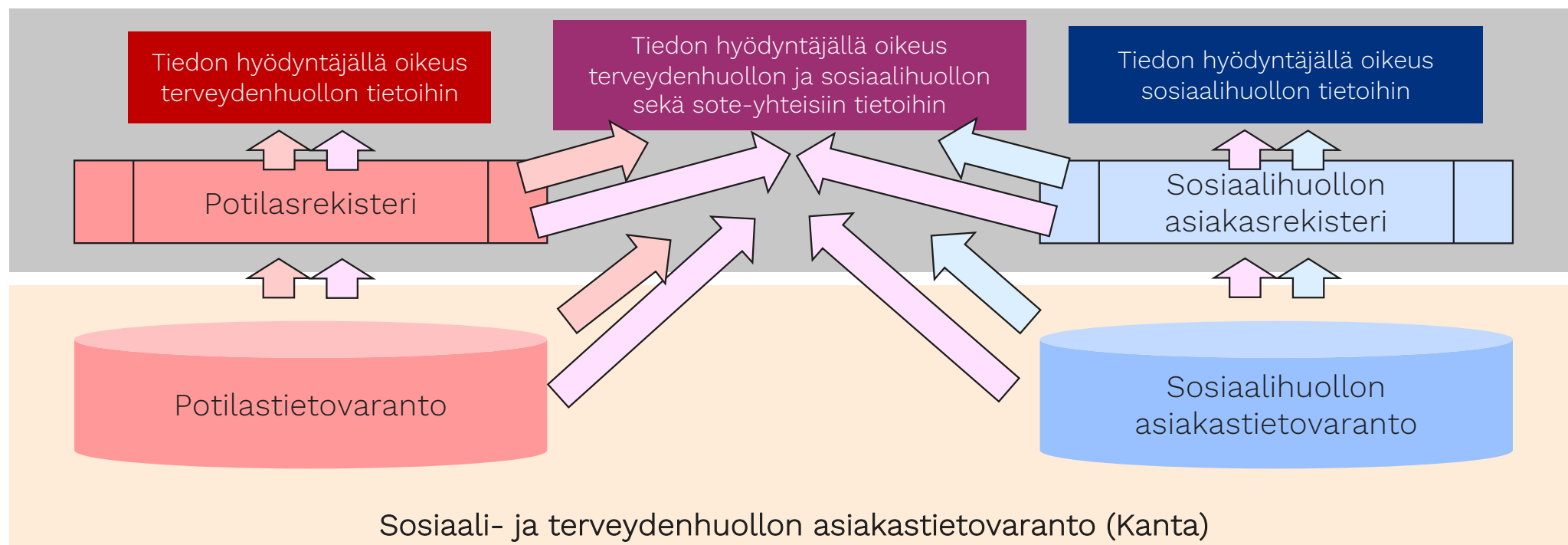
- Sote-yhteisissä palveluissa/yhteistyössä tuotetuissa palveluissa syntyneet tiedot on tallennettava riittävässä laajuudessa sekä sosiaalihuollon asiakasrekisteriin että potilasrekisteriin
- Tiedot kirjataan käyttäen joko asiakastietojärjestelmää tai potilastietojärjestelmää
- Sosiaalihuollon tiedot viedään Kanta-palveluissa Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon ja potilastiedot Potilastietovarantoon, asiakastietolaissa nämä kuvataan yhtenä kokonaisuutena eli asiakastietovarantona
- Tietojen ensisijaista käyttöä hallitaan käyttöoikeuksin, luvilla ja kielloilla
- Rekistereihin liittyvää lainsäädäntöä on uudistettu aiemmin esimerkiksi asiakastietolain (2021) yhteydessä, jolloin asiakasasiakirjalaissa olleet (2015) sosiaalihuollon ilmoitusrekisteri ja asiakasrekisteri yhdistettiin ja HVA muutoksen yhteydessä, jolloin pth ja esh potilasrekisterit yhdistyivät HVA:n potilasrekisteriksi

T1: Nykyinen kahden rekisterin malli –*tiedon tallennus*

T1: Nykyinen kahden rekisterin malli –*tiedon ensisijainen käyttö*

Tiedon ensisijainen käyttö kuvattu ylätasoisesti palveluntuottajan rekisteristä ja Kanta-palveluista. Käytännössä tiedon käsittely edellyttää käyttöoikeuksien ja luovutuslupien huomioinnin.

T1: SWOT

Skenaario T1

Vahvuudet

- APTJ-kehitykseen ei muutoksia nykyisestä
- Kanta-palveluihin ei muutoksia
- Ei vaadi lainsäädännön eikä tulkinnan muutoksia

Mahdollisuudet

- Mikäli löydetäisiin tulkintamalli, joka mahdollistaisi kertakirjauksen, ei tarvittaisi järjestelmämuutoksia

Heikkoudet

- Tuplakirjaaminen: Sote-yhteisten palvelujen tieto tallennetaan molempiin rekistereihin riittävässä laajuudessa
- Tieto hajaantuu kahteen rekisteriin
- Tietoa haettaessa ei varmuutta, mihin viimeisin tieto on kirjattu ja onko se käytettävissä

Uhat

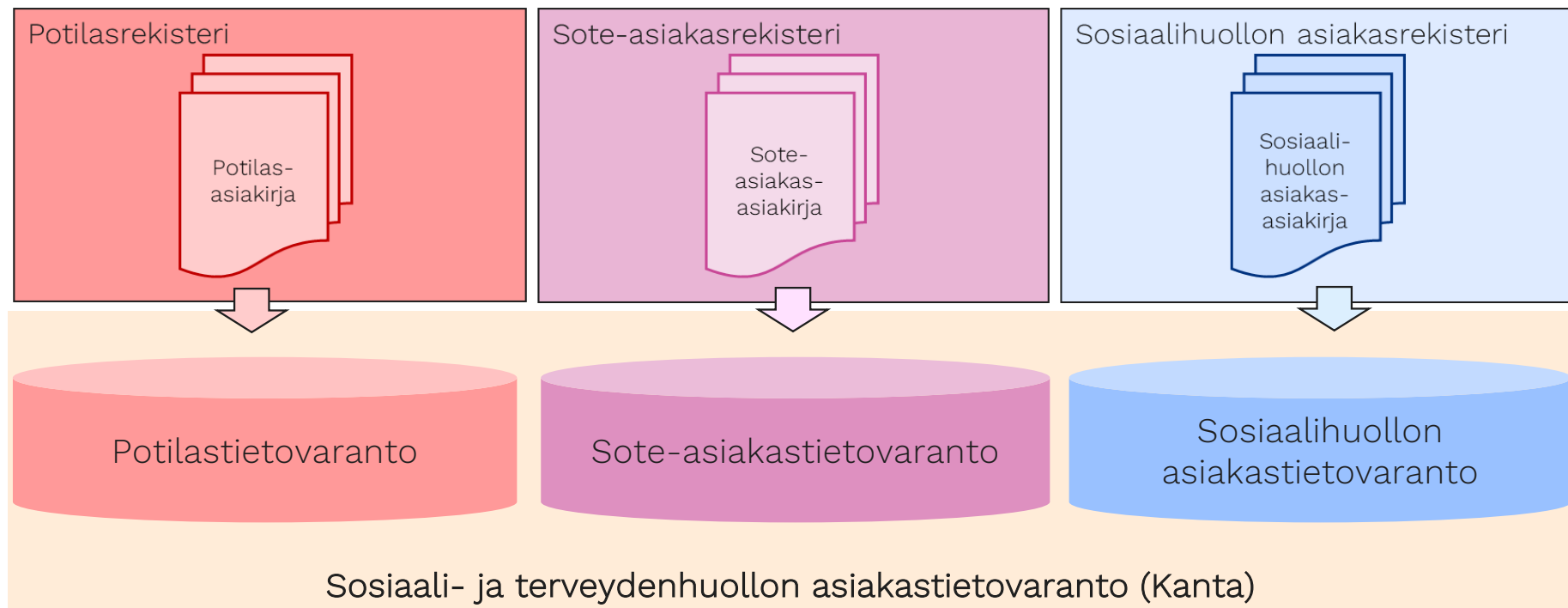
- Sote-yhteisiä palveluita tarvitsevan asiakkaan hoidosta ei muodostu kokonaiskuvaa
- Tutkimuksia ym. tehdään ylimääräisiä, koska ei ole kaikkea tietoa saatavilla
- Järjestelmätoteutukset tehdään tuplana
- Sote-välinen tiedonsaantioikeus voi vaatia merkittäviä uusia järjestelmäpanostuksia

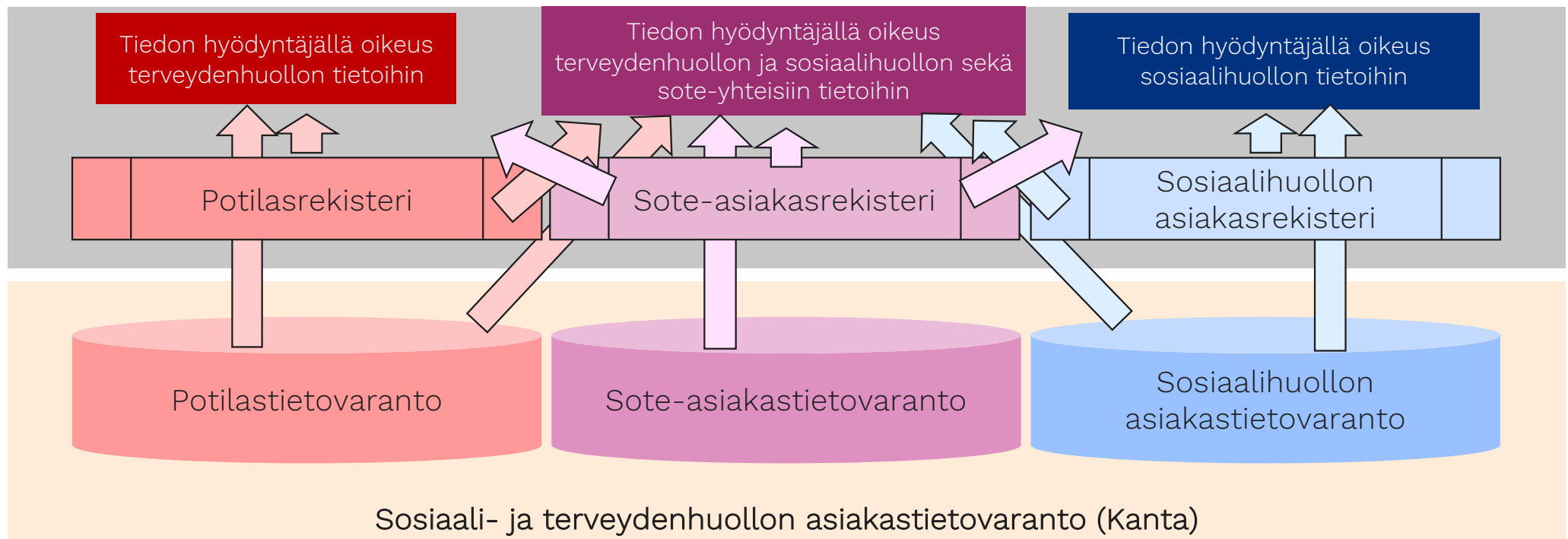
24.11.2025

46

T2: Kolmen rekisterin malli –*tiedon tallennus*

T2: Kolmen rekisterin malli –*tiedon ensisijainen käyttö*

Tiedon ensisijainen käyttö kuvattu ylätasoisesti palveluntuottajan rekisteristä ja Kanta-palveluista. Käytännössä tiedon käsittely edellyttää käyttöoikeuksien ja luovutuslupien huomioinnin.

24.11.2025

T2: SWOT

Skenaario T2

Vahvuudet

- Kolmas eli sote-yhteinen rekisteri selkeyttää sote-yhteisissä palveluissa syntyvien tietojen tallennuksen yhteen rekisteriin
- Kertakirjaaminen mahdollistuu sote-yhteisissä palveluissa

Heikkoudet

- Vaatii muutoksia Kanta-palveluihin: sote-yhteinen tietovaranto
- Vaatii lainsäädännön muutoksia

Mahdollisuudet

- Selkeyttää tiedon ensisijaista käyttöä etenkin sote-yhteisissä palveluissa?

Uhat

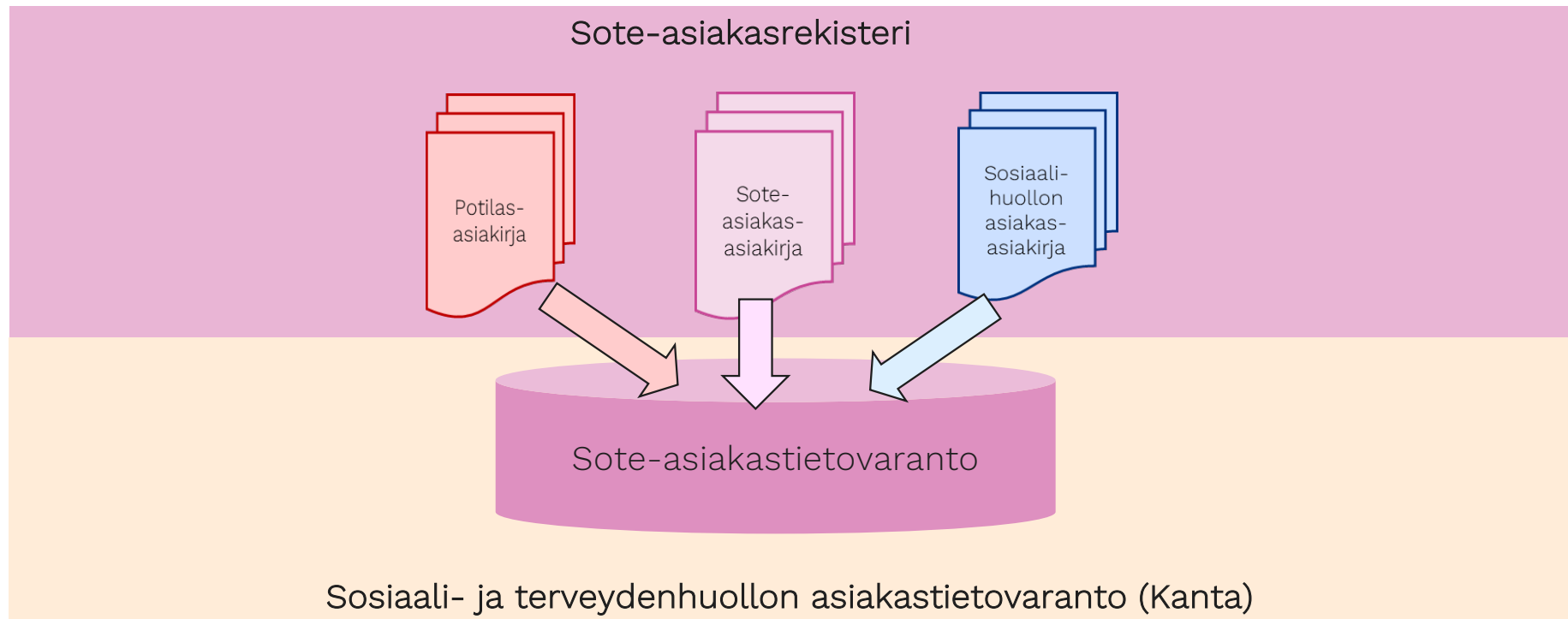
- Kertaantuuko kahden rekisterin ongelmat kolmen rekisterin välillä?
- Joudutaanko organisaatioissa hankkimaan kolmas järjestelmä nykyisten rinnalle?
- Syntyykö kolmeen eri rekisteriin rinnakkaisia asiakirjoja esim. Toimintakyky?
- Tekniset toteutukset joudutaan tekemään x3? Esim. ostopalvelutilanteisiin kolmas ratkaisu nykyisten osvan ja rekisterikäyttövaltuutuksen lisäksi?

24.11.2025

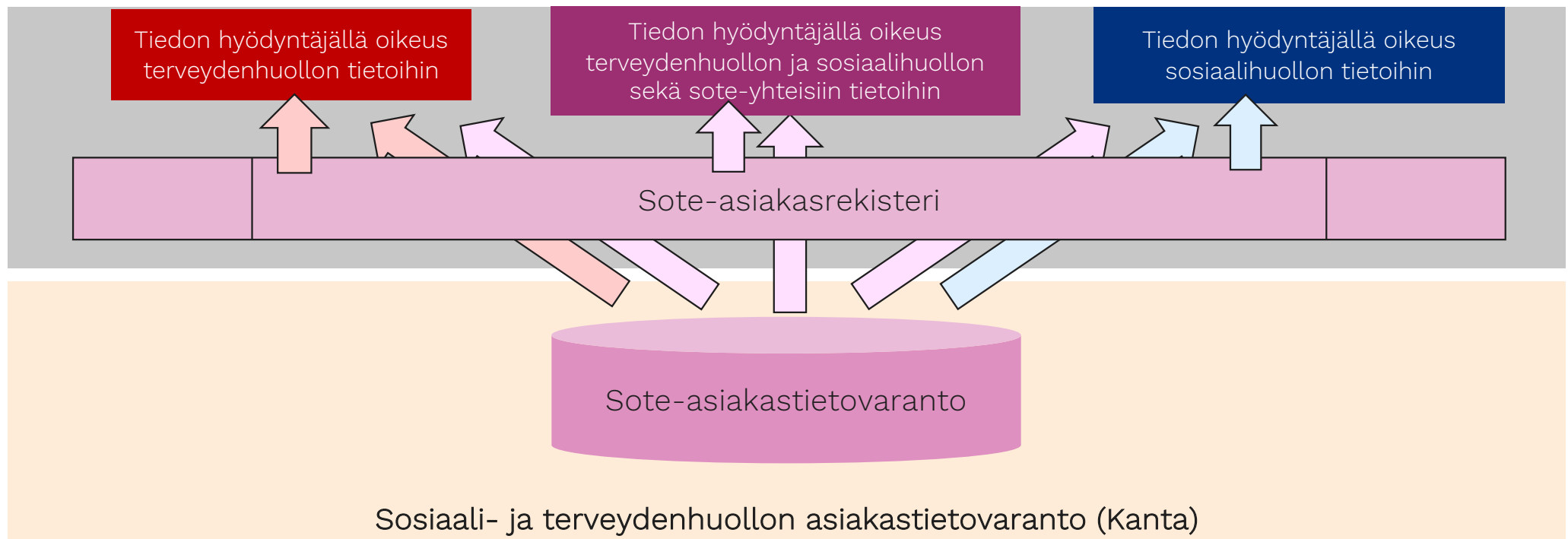
49

T3: Yhden rekisterin malli –*tiedon tallennus*

T3: Yhden rekisterin malli

–tiedon ensisijainen käyttö

Tiedon ensisijainen käyttö kuvattu ylätasoisesti palveluntuottajan rekisteristä ja Kanta-palveluista. Käytännössä tiedon käsittely edellyttää käyttöoikeuksien ja luovutuslupien huomioinnin.

T3: SWOT

Skenaario T3

Vahvuudet

- Rekistereiden välisiä ongelmia ei ole
- Kertakirjaaminen mahdollistuu kaikissa palveluissa

Heikkoudet

- Vaatii järjestelmämuutoksia
- Vaatii muutoksia Kanta-palveluihin
- Vaatii lainsäädön muutoksia

Mahdollisuudet

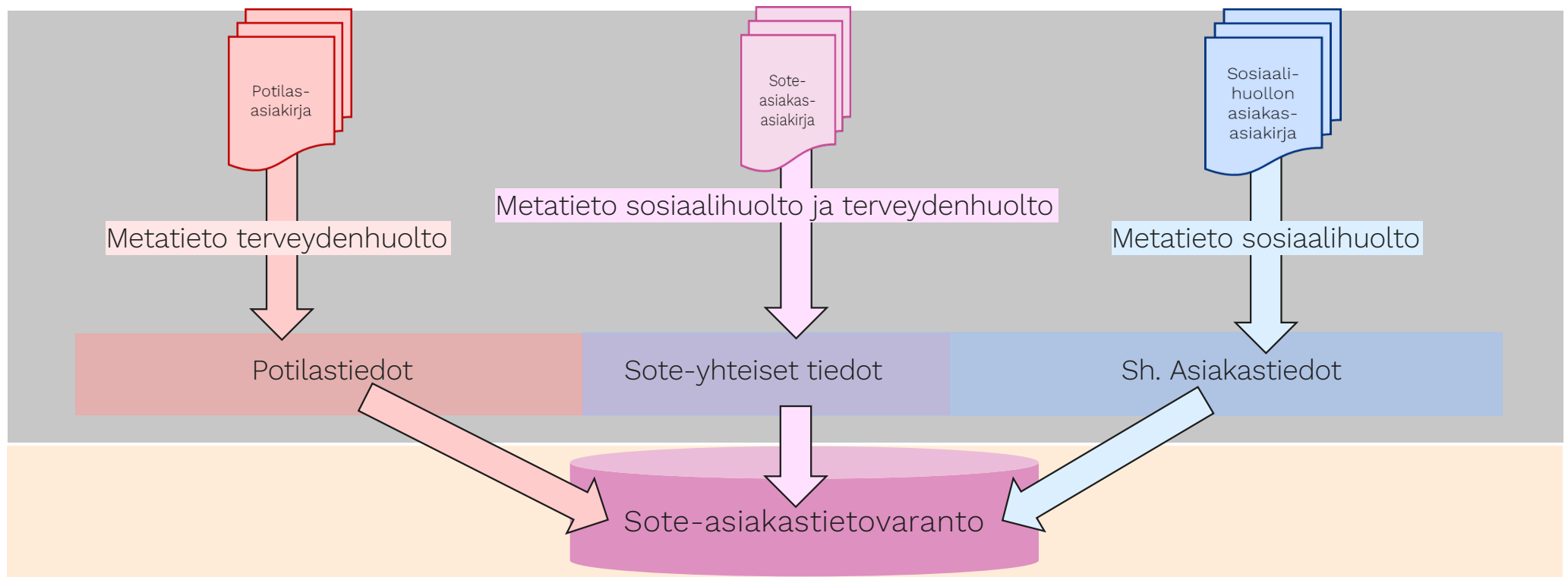
- Tiedon hyödyntämisessä rekistereiden ja lupien rooli pienenee, vastaavasti käyttöoikeuksien ja tiedon käytön valvonnan rooli korostuu

Uhat

- Vaatii muutoksia niin toimintamalleihin kuin järjestelmiin, jotta tiedon palauttaminen ensisijaiseen käyttöön on hallittua
- Pitkä muutoksen läpivientiaika

T4: On vain tietoja, joilla on metatietoja - *tiedon tallennus*

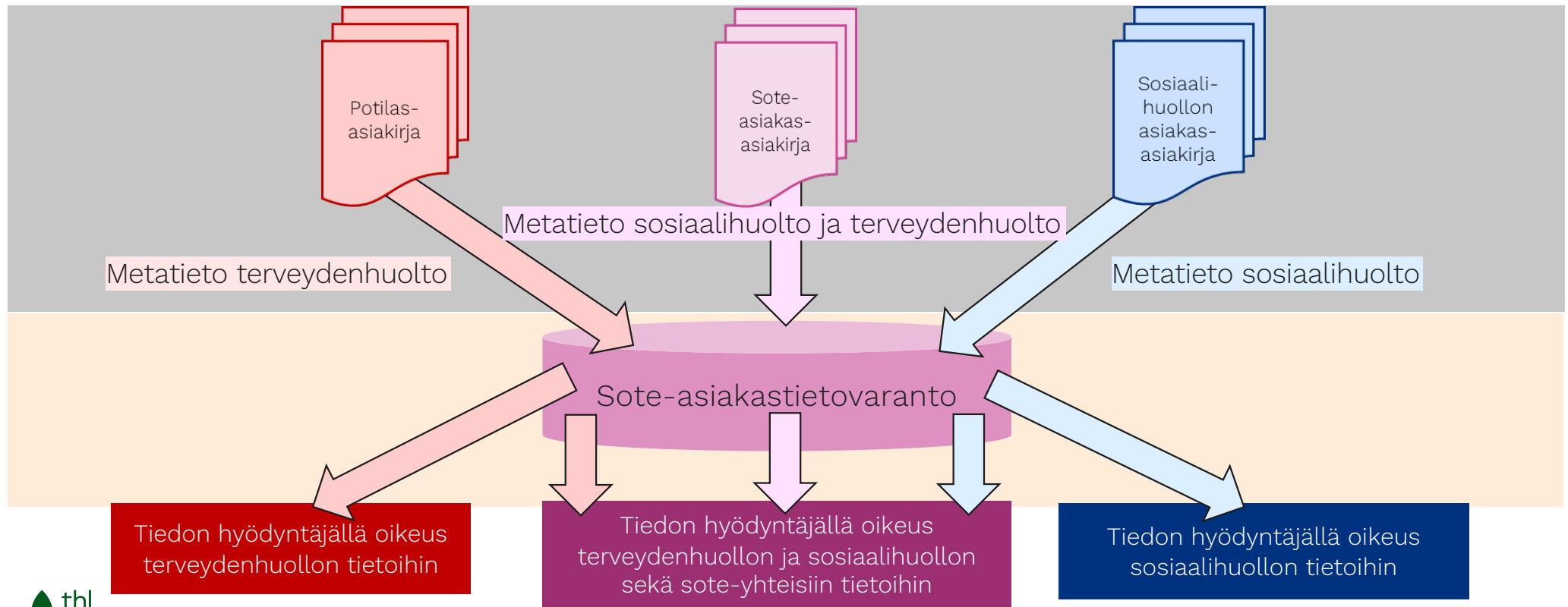

Metatieto=Tiedon käyttötarkoitus

24.11.2025

T4: On vain tietoja, joilla on metatietoja

- *Tiedon ensisijainen käyttö Kannasta*

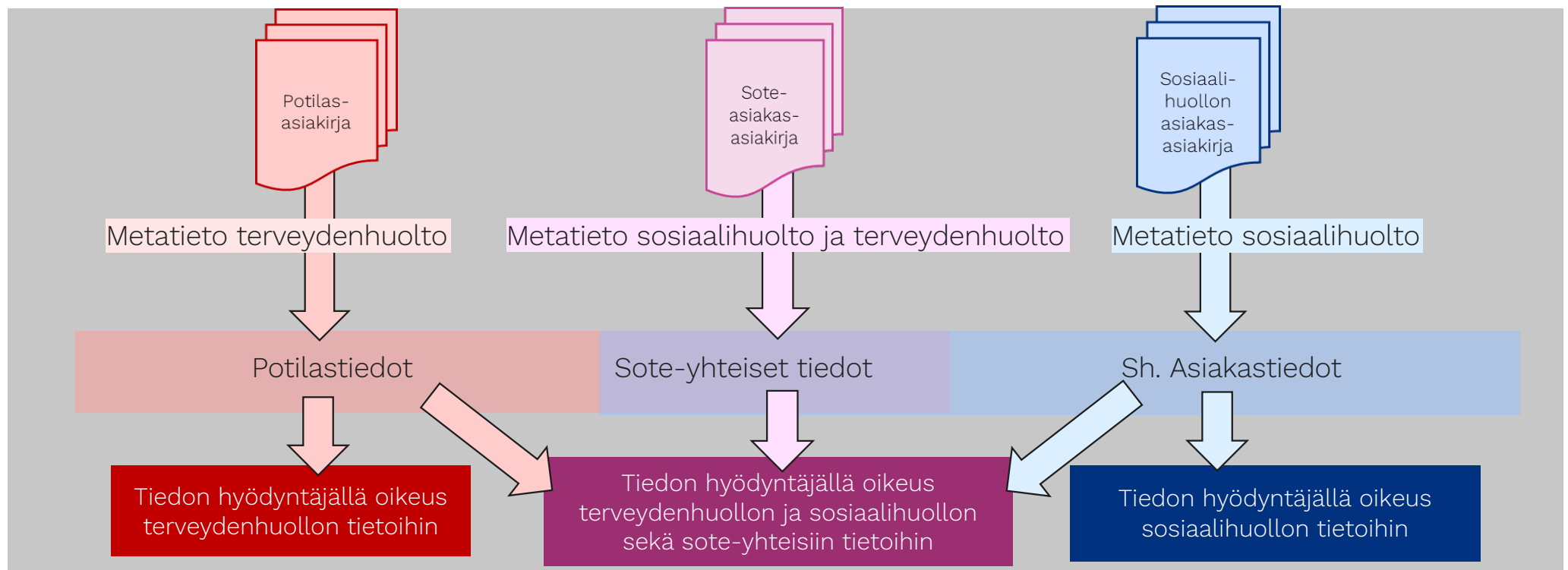

Metatieto=Tiedon käyttötarkoitus

24.11.2025

T4: On vain tietoja, joilla on metatietoja

- Tiedon ensisijainen käyttö paikallisesti

Metatieto=Tiedon käyttötarkoitus

24.11.2025

T4: SWOT

Skenaario T4

Vahvuudet

- Kertakirjaaminen mahdollista kaikissa palveluissa
- Rekistereiden välisiä ongelmia ei ole
- Tiedon hyödyntämisessä rekistereiden ja lupien rooli pienenee

Heikkoudet

- Vaatii järjestelmämuutoksia, joskin on tunnistettu, että järjestelmissä on jo pohjaa tämän kaltaiseen tiedon käsittelyyn
- Käyttöoikeuksien ja tiedon käytön valvonnan rooli korostuu
- Vaatii muutoksia Kanta-palveluihin
- Vaatii lainsäädännön muutoksia

Mahdollisuudet

- Tieto kulkee ihmisen mukana, mahdollisesti tulevaisuudessa myös sote:n ulkopuolisiin palveluihin
- Tukee tiedon tuottamista myös kansalaisen toimesta
- Ajattelussa vahvemmin huomio asiakkaan näkökulmassa ei tuotetun palvelun määrittelyissä
- Mahdollistaa ammattilaiselle laajemman asiakastietojen tarkastelun ja asiakkaan asian kokonaisvaltaisen hoitamisen
- Tekoälyn hyödyntäminen tiedonhaussa voisi tukea ammattilaiselle kokonaiskuvan saamista

Uhat

- Vaatii tiedonhaun ja näyttämisen kehittämistä
- Vaatii tiedonhakijalta toimintakäytänteiden kehittämistä

24.11.2025

Tunnistettuja erityiskysymyksiä

- Muutoksenhallinta/Tiedon haku ja palauttaminen järjestelmiin/käyttäjille tulevaisuudessa, kun tietoa on tallennettu nykyrakenteilla (konvertterit?)
- Ostopalvelutilanteet eli osva ja rekisterinkäyttövaltuutus
- Työterveyshuollon rekisterit
- Tiedon käyttötarpeet soten ulkopuolelle esimerkiksi
 - Työvoimapalvelut
 - Vakuutuspalvelut
 - Poliisi, pelastushenkilöstö esim. nostotilanteet
 - Varautumistilanteet, esim. ennakointitieto, väestösiirrot

Kehittämisen vaiheistus

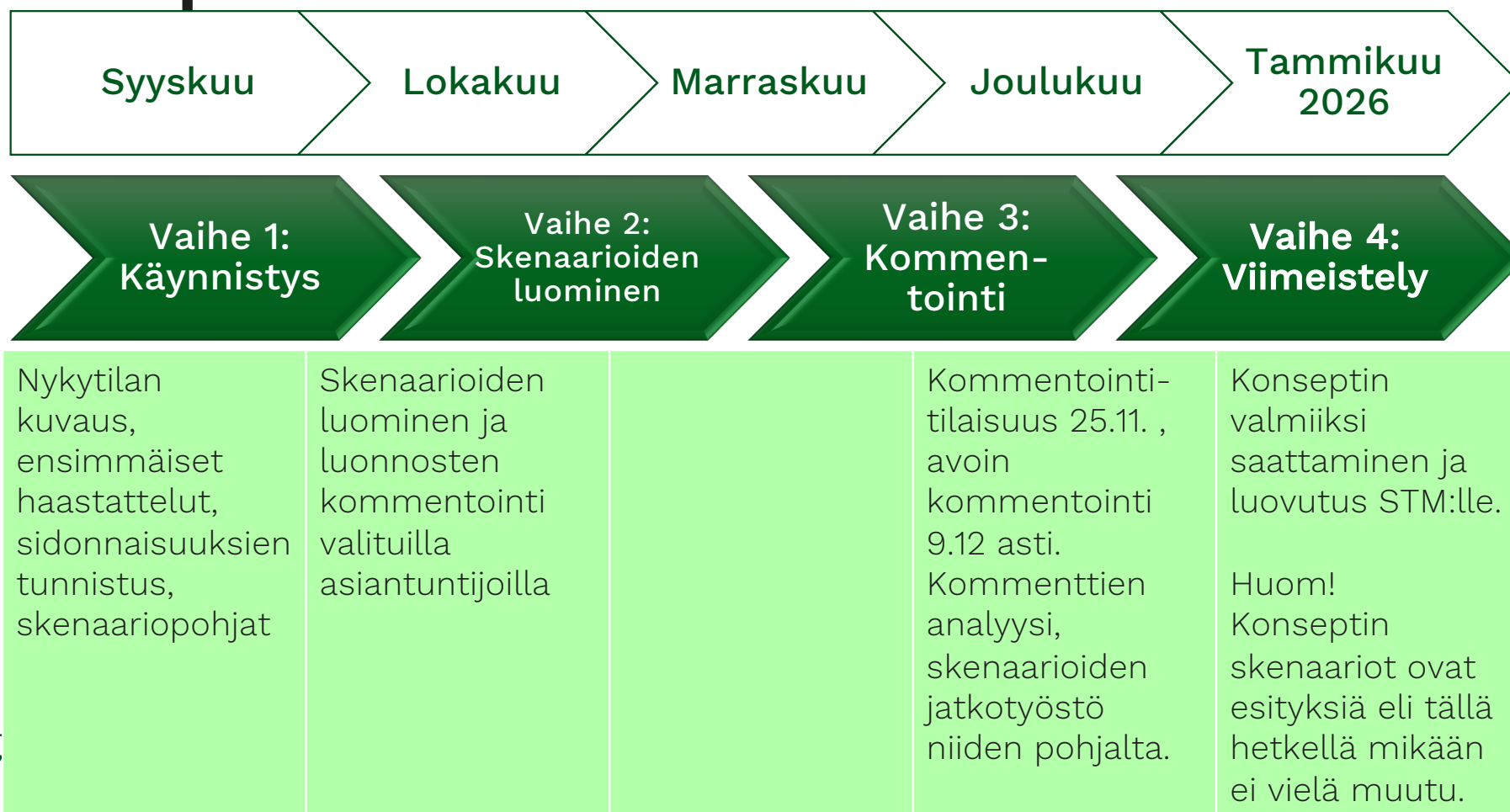
Skenaarioiden hyödyt ja haasteet näyttäytyvät erilaisina suhteessa kunkin organisaation nykykäytänteisiin, käytössä oleviin järjestelmiin ja asiantuntijarooliin, josta skenaarioita tarkastelee.

Kommenttikierros tuottaa arvokasta tietoa jatkotyöstöön

24.11.2025

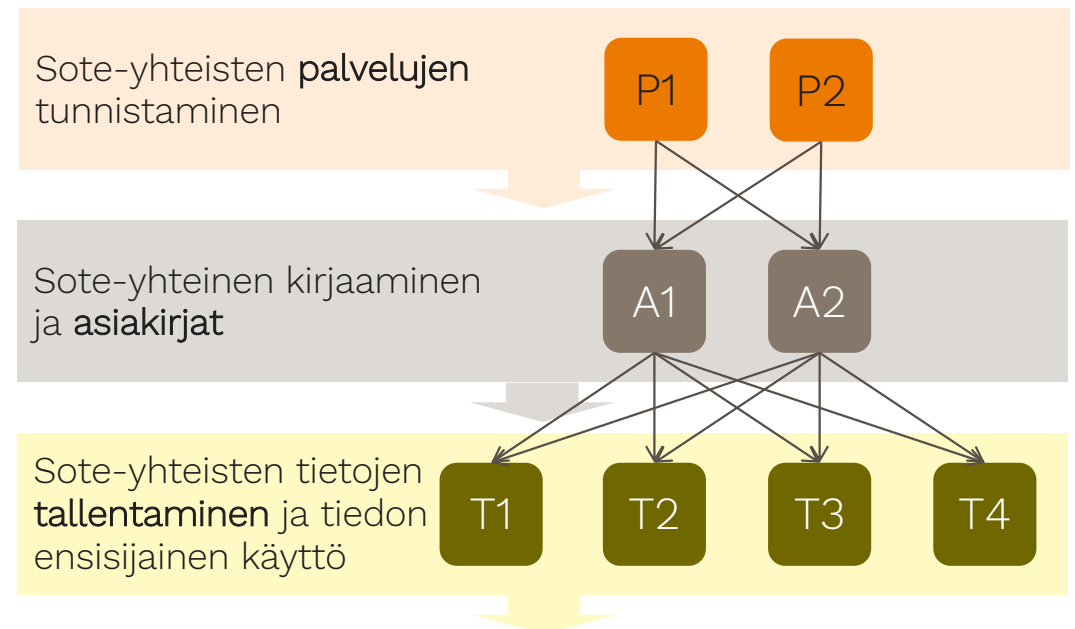
58

Konseptin eteneminen

Sote-yhteisen kirjaamisen tulevaisuuskuva

- Tulevaisuuskuva muodostetaan palveluja, asiakirjoja ja tallentamista koskevien skenaarioiden pohjalta
- Ehdotettava tulevaisuuskuva vaikuttaa esimerkiksi
 - lainsäädännön,
 - palvelutuotannon,
 - kirjaamiskäytänteiden,
 - asiakirjarakenteiden,
 - henkilörekisterien,
 - asiakas- ja potilastietojärjestelmien ja
 - Kanta-palvelujen kehittämiseen

Tarvittavat muutokset ja kehittämisen vaiheistus

Kehittämisen vaiheistus

Tammikuussa konseptin luovutus STM:lle

Ministeriö arvioi lainsäädännön muutostarpeet ja realistisen aikataulun

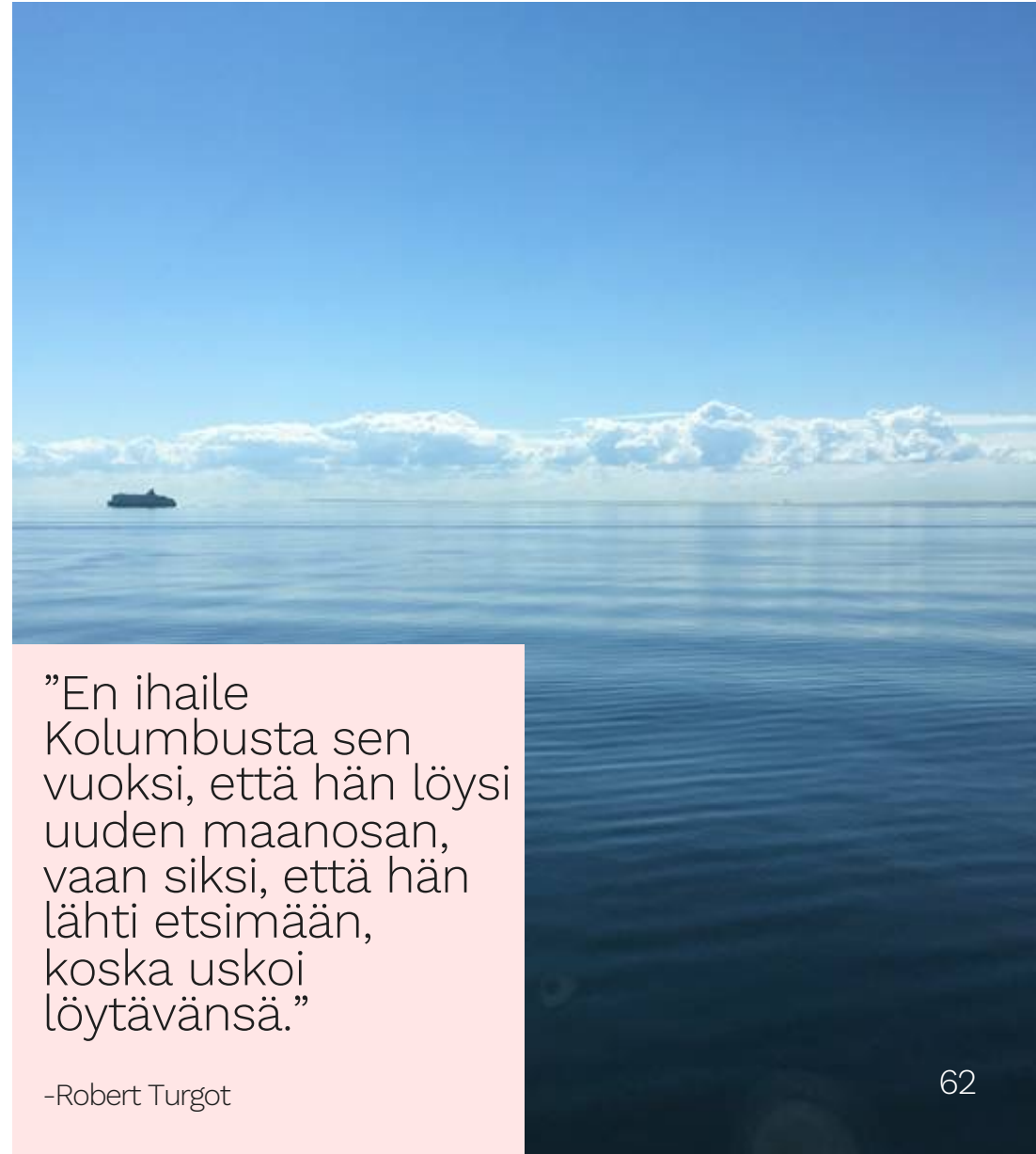
Mikäli lainsäädäntömuutoksia tehdään, edetään normaalin sote-tiedonhallinnan ja Kanta-kehittämisen prosessien mukaisesti

Loppuyhteenvedo

- [Palautteet pyydetään antamaan sähköisellä lomakkeella](#) viimeistään 9.12.2025 klo 12
- Halutessasi voit myös vastata vain osaan kysymyksistä
- Arvostamme yhteystietoja ja mahdollisuutta ottaa yhteyttä

24.11.2025

”En ihaile Kolumbusta sen vuoksi, että hän löysi uuden maanosan, vaan siksi, että hän lähti etsimään, koska uskoi löytävänsä.”

-Robert Turgot

Kiitos!